

Kitablar ömrün mənasıdır

Azərbaycan ədəbiyyatının yaradılmasında, təkmilləşməsində, inkişafında çox böyük rolunu Azərbaycan yazıçılarının yazdıqları birbirindən gözəl əsərlər oxucuların zövqünü oxşayır, onlarda yaşamağa, yaratmağa həvəs oyadır. Biz oxucular yazıçılarımızın yaratdığı sənət əsərlərini döndürənə oxuyub, oradan nümunələr götürməyə, yaxşı obrazlara bənzəməyə çalışır, pislərə nifrət edirik.

Bədii ədəbiyyat həyat, təbiət və ictimai hadisələrin bədii əksi olub, həyatı obrazlı şəkildə bədii lövhələrlə əks etdirir. Bədii ədəbiyyat həyatın mənasını, təbiətin zənginliyini aşkara çıxarır. Buna görə də hələ qədim zamanlardan bədii ədəbiyyat xalqın mənəvi aləminin ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Çox qədim tarixi olan Azərbaycan xalqı özü qədər qədim olan zəngin

ədəbiyyat yaratmışdır. Kitablarda əks olunan hadisələr öz dövründə zamanın, həyatın aynasıdır. Sonralar həyatda rast gəldiyimiz bütün çətinliklərin cavabını burada tapırıq, onlar bizi aydınlığa, yaxşı gələcəyə aparır, həyatın ziddiyyətlərini həll etməkdə bizlərə yol göstərir.

Kitablar ibrətamiz keçmişlərimizdən, özəmətli yürüşləri ilə dünyaya səs salan sənətkarlarımızdan, vətən uğurunda cəsarətlə vuruşmuş igidlərimizdən xəbər verir.

İnsanın dünyagörüşünü artıran və mənəvi cəhətdən özəl təsir bağışlayan kitablar insanlara nitq və dil qabiliyyəti bəxş edir. Bu gün Azərbaycanın hər bir bölgəsi yüksək sosial-iqtisadi inkişaf dövrünü yaşayır. Belə bir sürətli inkişafın nəticəsidir ki, Qəbələ şəhəri gündüzdən gözəlləşir, onun si-

ması müasir tələblərə uyğun tərzdə dəyişir, biz də bunu görür və qürur hissi keçiririk. Həmyerli şair və yazıçılarımız Qəbələdə geniş tikinti və ticarət komplekslərinin yaradılmasını, böyük quruculuq işlərinin aparılmasını, yeni-yeni park və yaşıllıqların salınmasını, bir sözlə Qəbələ şəhərinin yüksəliş dövrü yaşadığını özünəməxsus güclü qələmləri ilə təsvir edirlər.

Rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyində də kitablar üçün geniş guşə ayrılmışdır. Burada həmyerli şair və yazıçılar kitabları sərgilənir, sərgi ilə tanış olan qonaqlar da öz kitablarını muzeyə hədiyyə edirlər.

Kitab olduqca maraqlı, oxunaqlı, diqqəti cəlb edən və müasir oxucu tələbinə cavab verən yüksək səviyyəli, qiymətli bir bədii tarixi əsərdir. Biz də kitabları sevek və qoruyaq. Böyük şairimiz Səməd Vurğunun sözləri ilə desək, "Kitabsız bir ömrün nə mənası var?"

Brilyant MƏLİKOVA,
rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyinin bələdçisi.

TƏQVİMƏDƏN SƏFİRLƏR

24 noyabr: Böyük Azərbaycan şairi **Məhəmməd Füzuli** (1494—1556) anadan olmuşdur. Azərbaycan, fars, ərəb dillərində şeirlər, qəzəllər yazmışdır. Dövrünün müxtəlif siyasi-ictimai və əxlaqi məsələlərinə, sosial ədalətsizliyə, zülmə, xürafata münasibətini bildirmişdir. Azərbaycan dilində lirik şeirin gözəl nümunələrini yaratmışdır. "Leyli və Məcnun" poeması yaradıcılığının zirvəsi sayılır. Alleqorik əsərləri də var. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində ana dilində bədii nəsrin gözəl nümunələrini yaratmışdır.

Görkəmli rus sərkərdəsi, generalissimus **Aleksandr Suvorov** (1730—1800) anadan olub. İlk hərbi rütbəsi poruçik olmuş, müxtəlif hərbi yürüşlərdə iştirak etmiş, generalissimus rütbəsində yüksəlmişdir. Lakin imperator I Pavelin tətbiq etdiyi Prussiya köməkçilərinin əleyhinə çıxdığına görə istefaya buraxılmış və Novqorod quberniyasının bir kəndinə sürgün olunmuşdur.

25 noyabr: XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, yazıçı, dramaturq, publisist, ictimai xadim **İmran Qasimov** (1918—1981) anadan olmuşdur. Ədəbi fəaliyyətə 1938-ci ildə kinossenarist və dramaturq kimi başlamış, roman və povestlər, kinossenariləri yazmışdır. "Literaturnı Azer-

baydjan" jurnalının baş redaktoru, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının birinci katibi olmuş, 8-9-cu çağırışlarda Azərbaycan Ali Sovetinə, 9-cu çağırışda SSRİ Ali Sovetinə deputat seçilmişdir.

İspan milli dramaturgiyasının banisi **Lope de Vega** (1562—1635) anadan olmuşdur. 2000-ə qədər müxtəlif janrlı əsərlər yazıb. 500-dən çox pyesi nəşr olunub.

Dilçi alim, əməkdar elm xadimi **Əliheydər Orucov** 1905-ci ildə anadan olmuşdur. Lüğətlər yaradılmasına böyük əmək sərf etmiş, pedaqoji fəaliyyət göstərmişdir.

28 noyabr: Azərbaycanın xalq yazıçısı **Əli Vəliyev** (1901—1983) anadan olmuşdur. "Kommunist" qəzetinin, "Azərbaycan" jurnalının redaktoru, Yazıçılar İttifaqının məsul katibi olmuşdur. Bir sıra roman və povestləri, oçerkləri nəşr edilmişdir.

29 noyabr: Görkəmli nəzəriyyəçi **Fridrix Engels** (1820-1895) anadan olmuşdur.

30 noyabr: Böyük Britaniyanın görkəmli dövlət xadimi, bu ölkənin baş naziri olmuş **Uinston Çörçill** (1874-1965) anadan olmuşdur. Əvvəllər jurnalist kimi fəaliyyət göstərmiş, sonralar siyasətə qoşulmuşdur. Soyuq müharibə tərəfdarı idi, bir sıra publisistik yazılar, məqalələr, memuarlar yazmışdır. Nobel mükafatı laureatıdır.

"Azərbaycan Respublikasının inkişaf strategiyası yeni mərhələdə" kitabı hazırlanacaqdır

Müstəqillik dövrünə həsr ediləcək "Azərbaycan Respublikasının inkişaf strategiyası yeni mərhələdə" adlı kitabın nəşrə hazırlanması məsələsi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası A. A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun elmi şurasının iclasında qaldırılıb. İnstitutun direktoru Yaqub

Mahmudov çıxışında qeyd edib ki, kitabın nəşrə hazırlanması gələn il keçiriləcək müstəqilliyimizin 25 illiyinə ən yaxşı töhvə ola bilər.

İclasda dövlət müstəqilliyimizin 25 illiyinə həsr olunacaq kitabın müəllif heyəti də müəyyənləşdirilmişdir.

Xalq təbabəti

Xurmanı acqarına bir müddət yedikdə qarındakı qurdları məhv edir, göy öskürəyi kəsir, kürek-bel ağrılarını dəf edir, bəlgəmi qurudur, iflici, çəpgözlüyü aradan qaldırır, qanı çoxaldır. Çəyirdəyi yandırılıb sürmə kimi gözə çəkildikdə gözün görmə qabiliyyətini gücləndirir, kiprikləri isə uzadır.

Dərgil bölgəmizin suyu, havası kimi bitkiləri də can dərmanıdır. Qədim zamanlardan xalq təbabətində dərman kimi bitkilərdən geniş istifadə olunub. Belə bitkilərdən biri də itburnudur. Bu bitkiyə xalq arasında dərgil də deyirlər. Bu bitkinin tərkibi vitaminlərlə, şəkərlə, mikroelementlərlə olduqca zəngindir. Bitki aləmində yayılmış vitaminlərin hamısı, xüsusilə S vitamini (askorbin turşusu) dərgilin tərkibində

lap çoxdur. Odur ki, onun təbii vitamin kompleksi adlandırılır. Elə tərkibində olan qiymətli maddələrin zənginliyinə və bir sıra müalicəvi xüsusiyyətlərinə görə ondan xalq təbabətində geniş istifadə olunur.

Onun meyvələrinin çayından, çiçəyindən qaraciyər və böyrək xəstəliklərinin müalicəsində istifadə edilir. Elmi təbabətdə itburnu bitkisinin mayasından xolosas adlı preparat hazırlanır. Həmin preparat avitaminoz xəstəliyi zamanı da işlədilir.

Nar şəfəverici xüsusiyyətə malikdir. Nar şirəsi səsi açır, mədəni, ciyərləri gücləndirir. Nar və nar şirəsi həzmi yaxşılaşdırır. Qanı artırır və təmizləyir.

Heyva gözü nurlandırır, ürəyə sərinlik verir. Heyvanın tumları qarın işləməsinin qarşısını alır, mədəni saflaşdırır, təmizləyir.

Əbədi ayrılıq

V hissə.

(Əvvəlki qəzetimizin 5, 29 iyun, 13 iyul və 14 sentyabr tarixli saylarında).

Yaşadığımız binaya komissiya gəlmişdi. Onlar hərbi rütbəli dövlət qulluqçuları idi. Komissiya vəziyyətlə tanış olmaq üçün düz üç gün işlədi. Onlar üçün xüsusi olaraq iki otaq ayrılmışdı. Səhər saat doqquzdən axşam hava qaralanadək işləyirdilər. Aralarında bir hərbi həkim qadın da vardı. Sənədləşdirmə, protokollar hazır olduqdan sonra onlar uşaqları, yaşı hərbi xitmətə çatmış oğlanları bir otağa çağırırdılar. Çağırılan uşaqların siyahısında Zoya və digər uşaqlar öz adlarının çəkilmədiyinə görə çox təəcübəndirdilər. Görəsən nə baş verirdi? O, analığına sual verdi. Analığı bu barədə hələ Zoyanın heç kəsə bir söz deməyəcəyinə əmin olduğdan son-

ra dəstədə hər iki valideynlərini itirmiş uşaqların, buradan aparılıb uşaq evlərinə verilməyini dedi. Nina da həmin uşaqların siyahısında idi.

Valya, Zoyanın paltarlarından seçib Nina üçün bir bağlama düzəltdi, o cümlədən Zoyanın ən sevdiyi, atasının aldığı güllü, ətəyi qırçın donu da Nina üçün ayırdı.

Ninanın bütün əşyaları körpü bombardıman olarkən suya qərq olmuşdu. Ona görə də Zoya sevimli rəfiqəsinə paltar verilməsindən imtina etmədi.

Miri Kazan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsində oxuyurdu. Onun yay tətili müharibə dövrünə düşmüşdü. Sabah milyonlardan biri kimi

o da vətən uğrunda vuruşa, davaya yola düşürdü. Hələlik bu barədə Zoyaya heç nə deməmişdi, Yola düşməzdən əvvəl o Zoyanı da götürüb Leningrad şəhərini gəzməyi qərara aldı. Zoya təkidlə Ninanı da özünü apardı, Nina bilmirdi ki, Zoya ilə həyatda sonuncu dəfə bir yerdədilər. Eləcə də Zoya bilmirdi ki, bu gəzinti qardaşı Mirilə son gəzintidir.

Zoya, Nina və Miri tranvayla şəhərin mərkəzinə gəlib görməli yerləri gəzdilər. Sonra Neva sahilində salınmış qədim, gözəl ürəkəcan bulvarla tanış oldular. Miri uşaqlara şirin priojnalar, dondurmalar aldı. Onlara şəhərin nə vaxt salındığından, tarixindən danışdı, Uşaqlar dondurma yeyir, Mirinin söhbətlərinə maraqla qulaq asırdılar.

(Ardı 8-ci səhifədə).